

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Postbus 40225
8004 DE ZWOLLE

Betreft: beantwoording vragen RVO 19 april 2016 ontheffingsaanvraag
Park Steenderens te Westervoort
Uw kenmerk: FF/75C/2016/0172/nac.an
Ons kenmerk: 98.16.01

Ede, 18 mei 2016

Geachte heer/mevrouw,

Naar aanleiding van uw brief van 19 april 2016 waarin u vraagt om aanvullende informatie voor het project **Park Steenderens te Westervoort** met aanvraagnummer **5190017066445**, stuur ik u hierbij de beantwoording. De nummering van de antwoorden komt overeen met de nummering van uw vragen.

1. De factuur kan naar de begeleidende partij van de initiatiefnemer van het project worden gestuurd, te weten:
Greenengineers
T.a.v. de heer E. Pladdet
Postbus 765
6710 BT Ede
2. Er zijn geen inkoopnummers en/of kostenplaatsen beschikbaar. De factuur kan onder vermelding van 'Ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet Park Steenderens te Westervoort' worden gestuurd.
3. U vraagt om een nadere toelichting op de alternatievenafweging (zoals locaties en/of werkwijzen). De werkzaamheden bestaan uit de renovatie van een park en zijn daarom locatie specifiek. In eerste instantie was het voornemen om op grotere schaal kapwerkzaamheden uit te voeren. In overleg met gemeente, Greenengineers (adviseur openbaar groen) en Laneco is er een gewijzigd plan van aanpak opgesteld, waarin de kapwerkzaamheden zijn beperkt. 1) De schietwilgen langs de waterkant zouden in eerste instantie worden gekapt, maar er is nu gekozen om deze te knotten, zodat er voldoende beschutting en windbreking op de watergang blijft behouden. 2) Ook worden er natuurvriendelijke oevers en 3) kruidenrijke randen aangelegd, waardoor foerageermogelijkheden voor o.a. vleermuizen worden vergroot. Voor sperwer wordt er 4) rondom de nestlocaties een ander (gefaseerd) omvormingsbeheer uitgevoerd (buiten het broedseizoen), waardoor het bosje rondom de nestplek voldoende

dekking en beschutting houdt voor deze soort. Daarnaast 5) starten de werkzaamheden in september (na het broedseizoen) en tijdens de actieve, maar voor vleermuizen minst kwetsbare periode. De 6) kapwerkzaamheden worden zoveel mogelijk uitgevoerd in de winterperiode, op het moment dat de vliegroutes niet worden gebruikt, en mogen er geen grotere gaten ontstaan in lijnvormige structuren die worden gebruikt als vliegroute. Ook zijn er diverse mitigerende maatregelen getroffen om negatieve effecten tot een minimum te beperken.

4. Het park is verouderd en de opgaande begroeiing is plaatselijk erg hoog en dicht. Deze situatie wordt door veel gebruikers en omwonenden als onveilig ervaren. In het bijgevoegde groenstructuurplan van de gemeente Westervoort is op pagina 79 onder punt 5.6.1 opgenomen aan welke voorwaarden het groen binnen de gemeente moet voldoen om te voldoen aan de sociale veiligheidseisen. Het park Steenderens voldoet niet aan deze randvoorwaarden, waardoor het ook niet aan de door de gemeente gestelde sociale veiligheidseisen voldoet. Door het uitvoeren van de werkzaamheden krijgt het park een veiligere uitstraling, bovendien worden de natuurwaarden verhoogd.
5. Door de aangepaste plannen en het treffen van mitigerende maatregelen, is er mijns inziens geen sprake van beschadigen en vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en sperwer, hooguit van verstoren. Voor de zekerheid vraag ik hierbij voor gewone dwergvleermuis en sperwer toch ontheffing aan voor de verbodsbepalingen beschadigen en vernielen.
6. Het plangebied blijft in gebruik als park. Zoals in het projectplan staat omschreven kunnen zowel de gewone dwergvleermuis als de sperwer gebruik blijven maken van het plangebied. Door het uitvoeren van de werkzaamheden worden geen vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aangetast, ook kunnen de vliegroutes en foerageergebieden door het nemen van mitigerende maatregelen gewoon blijven functioneren. Doordat de gewone dwergvleermuis gebruik kan blijven maken van het plangebied, zowel tijdens als na de werkzaamheden, komt de lokale gunstige staat van instandhouding niet in het geding. Ook voor sperwer komt de lokale gunstige staat van instandhouding niet in het geding. De soort kan, zowel tijdens als na de werkzaamheden gebruik, blijven maken van het plangebied. Daarnaast worden de werkzaamheden uitgevoerd buiten het broedseizoen van sperwer en wordt er rondom de nestlocaties een ander (gefaseerd) omvormingsbeheer uitgevoerd, waardoor het bosje rondom de nestplek voldoende dekking en beschutting houdt voor deze soort.
7. Er zijn geen begin- en eindtijden geregistreerd, maar het onderzoek is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol. Gezien de waarnemingen zijn

wij er zeker van dat er geen belangrijke elementen als vliegroutes en verblijfplaatsen zijn gemist, zeker gezien de structuur van het park in combinatie met de aangetroffen soorten en functies.

8. De werkzaamheden zijn beschreven onder het kopje Argumentatie in het raadsvoorstel, zoals besproken in de raadsvergadering van 28-04-2015 (zie het reeds toegestuurde bestand '*def-20150428-rv-rb-renovatie-park-steenderens-getekende-versie.pdf*'). De nieuwe inrichting van het park is weergegeven op de reeds toegestuurde tekening (zie '*15-03 SO Park Steenderens 15-03-2016.pdf*'). De werkzaamheden starten in september 2016 en worden in april 2017 afgerond. Rondom de sperwernesten wordt gefaseerd gekapt en verjongd over meerdere jaren, waarbij de nestbomen gespaard blijven. De exacte planning is nog onduidelijk, maar de werkzaamheden starten in ieder geval na het broedseizoen. Ook wordt in de planning zoveel mogelijk getracht om kapwerkzaamheden uit te voeren buiten de actieve periode van vleermuizen (dus in de winterperiode); als het onvermijdelijk is om werkzaamheden uit te voeren in de actieve periode van vleermuizen, mogen er geen grotere gaten (<25 meter) in de lijnvormige structuren ontstaan.
9. Vleermuisonderzoek
 - a. In plaats van 20 dagen zitten er 19 dagen tussen de najaarsonderzoeksrondes; ons inziens verwaarloosbaar. Er zal geen invloed zijn op de waarnemingen. De spreiding tussen de onderzoeksrondes is immers ingesteld om eventuele verplaatsende functies niet te missen. Daarnaast is er tijdens beide onderzoeksrondes geen baltsactiviteit waargenomen binnen het plangebied en zijn geen paarverblijfplaatsen vastgesteld, waardoor deze minimale afwijking van het vleermuisprotocol gerechtvaardigd is en geen invloed heeft op de onderzoeksresultaten.
 - b. De paarverblijfplaatsen voor watervleermuis bevinden zich over het algemeen op dezelfde locatie als de winterverblijfplaatsen of in elementen in de nabijheid hiervan. Winterverblijfplaatsen van watervleermuis bestaan uit fortent, groeves, bunkers, etc., dergelijke elementen zijn niet aanwezig in of nabij het plangebied, waardoor de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen van watervleermuis op voorhand kan worden uitgesloten. Het najaarsonderzoek naar rosse vleermuis is uitgevoerd in de suboptimale periode. Binnen het plangebied zijn alleen enkele (maximaal 2) foeragerende rosse vleermuizen waargenomen. Er is geen baltsactiviteit waargenomen en er zijn geen paarverblijfplaatsen vastgesteld, waardoor deze minimale afwijking van het vleermuisprotocol gerechtvaardigd is. Rosse vleermuizen worden vaak groepsgewijs gevonden, in zeer oude bossen of lanen

met holterijke of aftakelende bomen. Daarvan is in het park geen sprake.

- c. Gezien de beperkte aantallen aan boombewonende vleermuizen in het plangebied tijdens alle onderzoeksronden, is het park van marginale betekenis voor deze soorten. Daarnaast zijn de bomen in het park relatief jong (max 25 – 30 jaar) en zijn er tijdens de quick scan (Bleijerveld, 2013) geen voor vleermuizen geschikte holtes aangetroffen. Ook tijdens ons onderzoek zijn geen bomen met holtes waargenomen. De meeste bomen zijn te jong en de dikkere bomen (wilg, populier) zijn goed onderhouden. Vanwege de late opdrachtverlening is het onderzoek iets later opgestart, waardoor een iets kortere periode tussen de onderzoeksrondes is ontstaan. Vanwege de hierboven genoemde argumentatie is er geen reden om aan te nemen dat er belangrijke onderdelen van het leefgebied van vleermuizen zijn gemist, waardoor deze minimale afwijking van het vleermuisprotocol gerechtvaardigd is.
- 10. Aangezien er geen vaste rust- en verblijfplaatsen of andere essentiële onderdelen van het leefgebied van andere vleermuissoorten dan de gewone dwergvleermuis zijn aangetroffen, worden negatieve effecten, die kunnen leiden tot aantasting van belangrijke onderdelen van het leefgebied van andere vleermuissoorten, uitgesloten.
- 11. Zoals aangegeven in paragraaf 4.2.2 van de rapportage "Veldonderzoek vleermuizen en vogels Park Steenderens te Westervoort" worden er geen nestplaatsen van andere jaarrond beschermde vogelsoorten verwacht; er zijn tijdens geen enkele ronde waarnemingen gedaan of horsten gevonden. Negatieve effecten op andere jaarrond beschermde vogelsoorten dan sperwer worden dan ook uitgesloten.
- 12. De natuurvriendelijke oevers worden aangelegd in den droge, waardoor effecten op beschermde vissoorten kunnen worden uitgesloten.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,

Tako Brouwer
Laneco